

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ
ОПШТИНЕ ВЛАСОТИНЦЕ
ЗА ПЕРИОД 2023.-2025.**

-НАЦРТ-

Садржај

УВОД	3
I Анализа постојећег стања	4
Демографска обележја.....	4
Образовање.....	6
Предшколско образовање	6
Образовање деце школског узраста	6
Писменост.....	7
Компјутерска писменост	8
Здравство	8
Привреда и пољопривреда	9
Запослени.....	9
Незапослени.....	10
Запосленост у пољопривреди	10
Насиље над женама и насиље у породици	10
Равноправност у процесима одлучивања	11
Рад Комисије за родну равноправност.....	12
Правни оквир и плански документи.....	12
Законски оквир Републике Србије	12
Стратешки оквир.....	14
<i>Ex-post</i> анализа ефеката Локалног акционог плана за родну равноправност за период 2016.-2020	15
Анализа анкете у циљу израде Локалног акционог плана за родну равноправност	15
Циљеви и мере предвиђени Акционим планом за 2022. и 2023. годину за спровођење Националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године.....	21
Циљеви и приоритети ЛАП-а за родну равноправност општине Власотинце за период 2023-2025.године.....	23
Праћење спровођења и вредновање учинака јавних политика	25
Акциони план за родну равноправност општине Власотинце 2023-2025	26

УВОД

Локални акцион план за родну равноправност (ЛАП РР) за период 2023.-2025. представља документ јавне политике којим се детаљније разрађују циљеви и приоритети утврђени усвојеним документима јавних политика вишег ранга, на државном и локалном нивоу. Као основни инструмент за спровођење политике родне равноправности на локалном нивоу, израђеном у складу са Законом о родној равноправности¹, овај документ утврђује мере које ће се реализовати у периоду 2023 -2025. Овај документ израђен је у складу са Стратегијом за родну равноправност од 2021. до 2030. године².

Усвајањем Закона о планском систему РС³, као и пратећих подзаконских аката⁴ којима се ближе одређује његова методолошка примена, јавила се потреба да се процес израде докумената за подршку родној равноправности донекле промени, односно усклади са планским системом. Процес израде ЛАП-а за родну равноправност за период 2023. – 2025. одвија се у складу са одредбама Закона о родној равноправности и Закона о планском систему и пратећих подзаконских аката.

У складу са одредбама о планском систему, општина Власотинце је објавила на својој интернет страници обавештење о почетку израде овог одкумента, након чега је започета израда.

Општина Власотинце потписница је „Европске повеће за родну равноправност на локалном нивоу“ или "European Charter for Equality of Women and Men in Local Life" настале 2006.године. Ова повеља намењена је локалним самоуправама и регионима и представља инструмент рада за усмеравање њихових снага и партнерстава ка постизању веће равноправности. Повељу је саставио и представио Савет европских општина и региона са партнерима, највећа организација локалних и регионалних власти у Европи. Овим чланством општина је показала спремност да ради на унапређењу родне равноправности. Општина Власотинце је аплицирала за подршку у изради новог Акционог плана за родну равноправност, код организације за подршку родној равноправности Уједињених Нација – УН Вомен.

Након тога се приступило изради *ex-post* анализе ефеката Локалног акционог плана за родну равноправност за период 2016.-2020., која садржи пресек реализованих мера и вредновање постигнутих учинака реализованих мера, са циљем унапређења израде новог ЛАП-а за родну равноправност за период 2023.-2025. Анализа је узела у обзир податке и информације свих актера који су дефинисани као одговорни за спровођење мера односно активности, као и податке и информације који су прибављени из других извора. Анализа постигнутих учинака базирана је на вредностима дефинисаних показатеља који су праћени кроз време и мерењем: планираног у односу на остварено, напретка у односу на полазну вредност, одступања показатеља у односу на планирану вредност, планираних финансијских средства у односу на утрошена, као и корелације између остварених вредности показатеља и утрошених финансијских средстава.

Нове одредбе планског система предвиђају израду *ex-ante* анализе ефеката током израде докумената јавних политика. Израђена је *Ex-ante* анализа, која садржи све потребне елементе (сагледавање постојећег стања, дефинисање општег и посебних циљева и показатеља учинака, идентификовање ресурса за спровођење мера, као и механизма за спровођење мера и начин извештавања о резултатима спровођења).

¹ Законом о родној равноправности „Службени гласник РС“, бр. 52/2021

² Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године "Службени гласник РС", бр.103/2021

³ Закон о планском систему, Службени гласник РС“, број 30/2018

⁴ Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број 8/2019) и Уредба о методологији за израду средњорочних планова („Службени гласник РС“, број 8/2019)

У процесу израде анализе испитали смо и мишљење јавности о родној равноправности, спровођењем анкете која је обухватила узорак од 150 испитаника. Целокупан поступак треба да допринесе да ЛАП РР садржи идентификоване потребне промене које треба постићи применом Закона о родној равноправности а у складу са Стратегијом за родну равноправност од 2021. до 2030. године.

Подршку у изради Акционог плана пружили су: 1. Општинска управа општине Власотинце; 2. Комисија за родну равноправност; 3. Центар за социјални рад – Власотинце; 4. Национална служба за запошљавање; 5. Предшколска установа “Милка Диманић”, Власотинце; 6. Дом здравља Власотинце 7. Полицијска станица Власотинце 8. Школске установе 9. НВО и Удружења грађана из општине Власотинце 10. Медији

I Анализа постојећег стања

Општина Власотинце простире се у југоисточном делу Србије, на подручју средњег и доњег слива реке Власине. Простире се на 307,93 км². На простору општине у 48 насеља, према попису из 2011. година, живело је укупно 29.669 становника, док је процењени број становника у 2020. години, на основу података Републичког завода за статистику Републике Србије 27.101, од чега 13513 жена и 13588 мушкараца.

Просечна густина насељености на нивоу општине износи око 88 ст/км² (РЗС, 2020). Територија општине обухвата 47 катастарских општина. Граничи се са четири општине: на северу, општином Гацин Хан; на североистоку, општином Бабушница; на југоистоку општином Црна Трава и на југозападу са територијом града Лесковца.

Степен развијености општине Власотинце: IV група (испод 60% републичког просека)

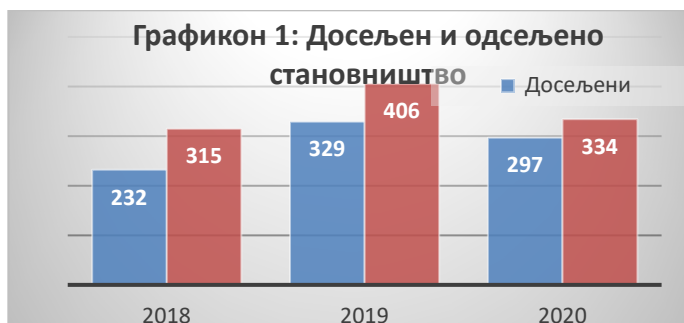

Демографска обележја

Подручје општине Власотинце спада у емиграциона и депопулациона подручја. Позитиван демографски тренд трајао је до 1971. године, после чега долази до смањења укупног становништва и погоршања свих виталних демографских карактеристика.

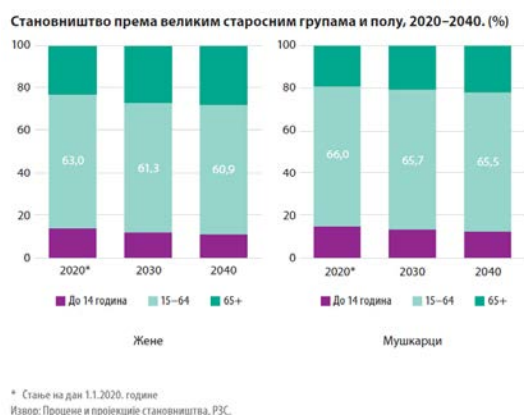
Према последњем попису (2011. године) Општина је имала укупно 29.669 становника, што представља пад у односу на претходни попис (2002. год.) од 11%. Према проценама Републичког завода за статистику, број становника у 2020. години пао је на 27.101, док се даљим проценама предвиђа да ће 2041. године на територији општине Власотинце живети 22258 становника.

	2019		2020	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	703	739	692	749
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	1001	1055	949	988
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	601	653	600	648
Деца старости 0–17 година	2147	2283	2085	2225
Број младих (15–29 година)	2323	2572	2296	2551
Радни контингент становништва (15–64 година)	8775	9358	8665	9237
Укупан број становника	13674	13728	13513	13588

Из графикона 1. можемо закључити да постоји стално кретање становништва, међутим, годинама уназад је број одсељеног становништва у предности у односу на број досељеног.

Графикон 2:

Када разматрамо старосну структуру, просечна старост у општини Власотинце благо заостаје у односу на просек у Србији. Према подацима Завода за статистику Републике Србије просечна старост становништва 2020.године била је 43,5 година, док је за територију општине Власотинце износила 44 године.

На графикону 2, дата је процењена старосна структура, где је приметна процена даљег старења становништва у општини Власотинце, посебно женског дела популације.

Образовање

Предшколско образовање

Предшколска установа „Милка Диманић“ у свом саставу има 17 објеката и покрива делокруг предшколског образовања деце. У 2020.години обухват деце узраста 0—3 године у предшколском васпитању и образовању био је 43детета, што чини 8,2%, док је обухват деце предшколским васпитањем и образовањем, узраста од 3 године до поласка у припремни предшколски програм износио 232, што чини 47%. Припремни предшколски програм 2020.године похађало је 250 деце.

Образовање деце школског узраста

У општини Власотинце настава се изводи у 9 матичних основних школа и 15 подручних одељења од првог до четвртог разреда. Од 9 матичних, две су школе у градској зони, ОШ "Синиша Јанић" и "8. октобар". Укупан број ученика/ца основне школе у 2021.години износио је 1818.

Средњешколско образовање одвија се у две школе, које је у 2021. години укупно похађало 908 ђака.

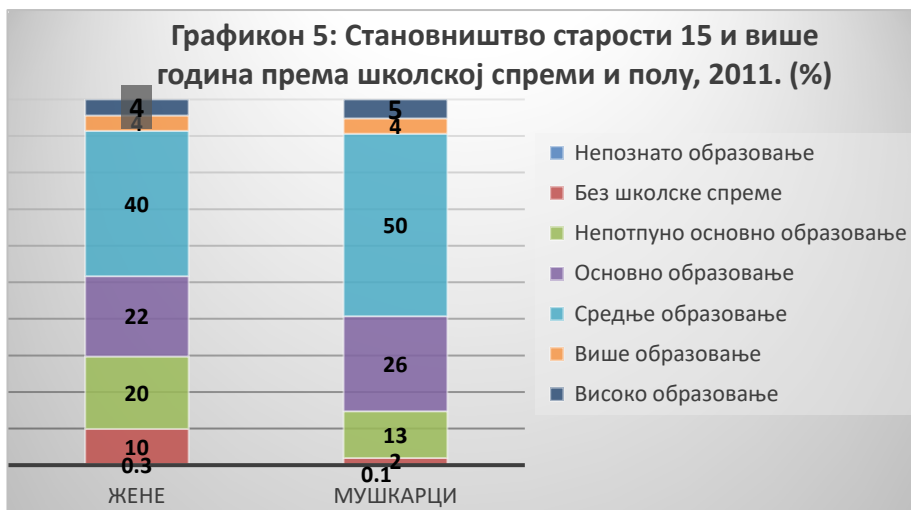

Према приказаној полној структури ученика/ца које уписују средње школе, (у графиконима 3 и 4), можемо приметити доминантно интересовање девојчица за гимназију а дечака за стручне школе. Како знамо да се ради о техничкој стручној школи и општем смеру гимназије, евидентна је доминантна опредељеност дечака за техничке науке.

Неједнакост у образовању задржала се у неким мањинским групама. Разлике у образовању код дечака и девојчица нису посебно видљиве ни у ромској популацији, где је ранијих година била евидентно мања подршка девојцима да остваре своје право на школовање.

Писменост

Према подацима са пописа становништва, у општини Власотинце је чак 30% жена без или са непотпуним основним образовањем, у контингенту старијем од 15 година (Графикон 5). Овај проценат је заиста алармантан. Жене чине 78% неписмених у укупном броју становништва старости више од 10 година (Графикон 6). Међутим, у следећем графикону (Графикон 7) можемо видети да се овај проценат у највећој мери односи на жене старости преко 65 година. Ово је ипак олакшавајући статистици податак, јер управо говори о некадашњем јаком утицају патријархалног васпитања.

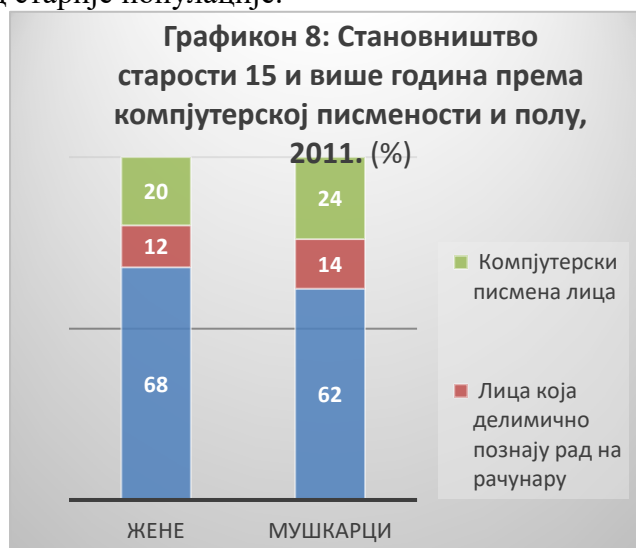
Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Компјутерска писменост

Компјутерска писменост је према статистичким подацима уједначена, са мало бољом писменошћу мушкараца (Графикон 8). Велики проценат компјутерско неписмених особа јавља се првенствено код старије популације.

Свакако, потребно је обезбедити родну равноправност у образовању за рад у ИКТ и подићи свест о примени ИКТ у свим областима друштва, привреде и науке. Ово се може постићи и додатним неформалним образовањем и едукацијом. Напредак друштва у примени ИКТ имаће пресудан утицај на развој заједнице у будућности, као и на будући положај жена и мушкараца. Препознавање коришћења ИКТ у свим образовним профилима је веома важно, па је и охрабривање и сама едукација наставног кадра у школама приоритет. На тај начин би покренули и младе људе да се баве ИКТ у било којој области рада, што се касније преноси и на лакоћу у комуникацији и презентирању бизнис идеја и само коришћење ИКТ у развоју бизниса.

Здравство

Здравствену делатност на територији општине Власотинце обавља Дом здравља, радећи на спречавању, откривању, сузбијању и лечењу заразних болести и других акутних и хроничних болести, повреда и поремећаја здравља, посебно од већих социјално-медицинског значаја, на планирању породице и развијању хуманих и одговорних односа међу половима.

У свом саставу има следеће службе: Служба за здравствену заштиту одраслог становништва, здравствену заштиту деце, омладине, жена и поливалентне патронаже, службу хитне помоћи, стоматолошку службу и службу за радиолошку и лабораторијску дијагностику.

Дом здравља своју делатност обавља у Дому здравља Власотинце са 7 здравствених амбиланата, и огранку Црна Трава са 3 здравствене амбиланте.

Према подацима Дома здравља за 2020.годину, обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом је 53,8 %. Ово значи да се готово половина жена није јавило лекару у првом триместру, док је патронажну посету имало свега 0,7% жена.

Стопа малолетничког порођеја (Графикон 9) представља још један од показатеља бриге о женском здрављу. Очување репродуктивног здравља младе популације је веома важна али и недовољно заступљена тема у јавном дискурсу, а истраживања говоре да млади често нису довољно информисани о њој. Као последица трудноће настале током адолесценције јављају се озбиљне здравствене, психосоцијалне и економске последице, без обзира на исход трудноће. Поред тога, више од 80% девојчица након малолетничке трудноће не настави школовање. Рад са младима по питању сексуалног образовања веома је значајан за побољшање здравља људи. Едукација дечака важна је подједнако као и едукација девојчица, јер се равноправност мери и оваквим приступом у раду.

Број оболелих жена на територији Власотинце евидентираних током 2020.год. из групе болести „Системи крвотока“ је 4980. Са дијагнозом хроничне реуматске болести срца – 7 жена, са дијагнозом повишеног крвног притиска 1952, акутни инфаркт миокарда 73 жена, insufficientia cordis – 1400 жена, поремећај проводног система срца и аритмије срца – 711 жена, друге болести крвног притиска 16. Регистрована је 448 жена регистровано са дијагнозом Diabetes mellitus и 81 жена са карциномом грлића материце. У односу на 2011 годину, бележи се благи пораст броја оболелих жена од карцинома грлића материце, дијабетеса и акутног инфаркта миокарда.

Бар два основна узрока умирања и разбољевања жена (кардиоваскуларне и малигне болести) могу се спречити мерама примарне превенције (промоција здравља, развијање здравих стилова живота и др.) и мерама секундарне превенције (рано откривање болести, нарочито болести репродуктивних органа, и др.). Зато у програмима здравствене заштите жена приоритет треба дати мерама промоције здравља и превенције болести.

Привреда и пољопривреда

Запослени

* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници
Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС

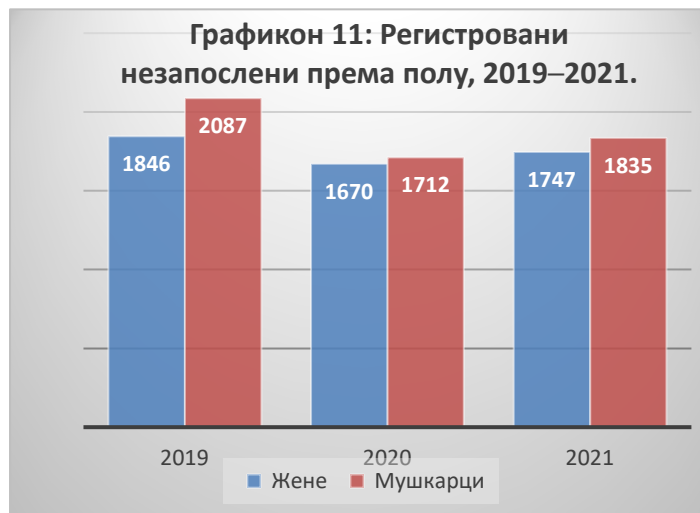
Радни контингент становништва у 2020. години чини 8665 жена и 9237 мушкараца. Анализом података за 2020. годину можемо приметити да је запослено 42,2% жена у радном контингенту становништва (15–64 година) и 48,1% мушкараца, посматрајући исту статистичку категорију.

Такође, анализом повећања броја запослених током ове три године можемо приметити да је од 2018. до 2020. године број запослених жена повећан за 9,2%, док је број запослених мушкараца повећан за 11,4%. (Графикон 10)

Незапослени

Према подацима за 2020. годину, незапослено је 20,2% жена у радном контингенту становништва (15–64 година) и 19,9% мушкараца, посматрајући исту статистичку категорију. Овај податак не говори о великом родном дисбалансу у категорији незапослених.

Такође, анализом смањења броја незапослених током ове три године можемо приметити да је од 2018. до 2020. године број незапослених жена смањен за 5,4%, док је број незапослених мушкараца смањен за 12,1%. можемо закључити да је у овим годинама запошљавање мушког дела популације ипак било лакше и доминантније.

Запосленост у пољопривреди

Према подацима Пописа пољопривреде 2012. године, у 48 насеља на територији општине Власотинце регистрована су 4023 пољопривредна домаћинства од чега је 831 жена носиоц газдинства (20,65%). Међутим, од укупног броја ангажованих на пољопривредним газдинствима је 61,5% жена, док је број управница и стално запослених на газдинствима предузетника знатно мањи.

Уколико ове податке упоредимо са статистиком на нивоу Србије, жене у општини Власотинце су у том случају у бољој позицији, активне преко просека у Србији. На нивоу целе Србије, оне су заступљене међу носиоцима газдинства са 17,3%. Док чине изразиту већину међу члановима породице и рођацима који су обављали пољопривредну активност на газдинству. На нивоу читаве Србије, њихово учешће у овој категорији износи 62,9%.

Насиље над женама и насиље у породици

У ЦСР Власотинце, у 2021. години, регистроване су 204 жртве насиља. Од тога су 4 детета, 22-је младих, 124 одраслих и 54 старих лица. Највећи број пријава долази од стране полиције - 244. Према родној припадности, жена жртава насиља је 156, а мушкараца жртава 48. Жене су починиоци насиља у 33 случаја, а мушкарци у 171 случај. Најзаступљеније је психичко насиље (у 111 случаја), затим физичко насиље – 81 случај и економско насиље у 12 случајева. Сваки случај насиља у породици, које је резултирало изрицањем хитних мера забране приласка и контакта жртви или удаљењем учиниоца из стана, разматран је на састанцима групе за координацију и сарадњу, на којима учествују представници полиције, ЦСР и тужлаштва. Заједнички се процењује степен ризика и одређују мере заштите жртве насиља.

Жртвама се пружа подршка у смислу измештања из породице и смештаја у безбедно окружење, тј. у Прихватилиште за жене и децу жртве насиља у Лесковцу.

Такође, доступна им је материјална подршка, као и саветодавна и правна помоћ од стране радника ЦСР.

Од јануара 2022. године до данас услугу Прихватилишта користило је 5 жена.

У ЦСР Власотинце је организовано пасивно дежурство свих стручних радника и распоред се сачињава на месечном нивоу и доставља се полицијској станици Власотинце. У 2021. години од стране полицијских службеника изречено је укупно 59 хитних мера удаљења из стана и 189 мера забране контакта и приласка жртви. У 55 случаја пријаве насиља у породици процењено је да не постоји ризик, да се ради о породичним свађама и од стране радника ПС Власотинце упућени су у ЦСР који је посредовао у сређивању нарушених породичних односа. Сарадња Центра и полиције је у претходном периоду била изузетно квалитетна и ефикасна. Такође, сарадња са системом здравства је била врло добра.

Равноправност у процесима одлучивања

Право на равноправно учешће жена и мушкараца у процесима одлучивања о јавним пословима гарантовано је Уставом Републике Србије из 2006. године и другим домаћим и међународним документима о људским правима. Изборним законима прописано је да најмање **40%** припадника мање заступљеног пола мора бити заступљено на изборним листама.

Скупштина општине Власотинце има 45 одборника, од чега одборницима припадају 28 места или 62%, а одборницама 17 места или 38 %. Скупштина општине има председника, једног заменика председника СО, који су мушког пола и секретара, женског пола. Општинско веће броји 9 чланова, 6 чланова су мушког пола, а 3 чланице су женског пола. На месту помоћника и заменика председника налазе се мушкарци.

У општинској управи ситуација је негативна по питању родне равноправности на уштрб жена. Жене нису на челу ниједног одељења. Укупан број запослених у општинској управи износи 88 упошљеника/ца, од тога женама припада 36 радних места или 41 %.

Када су у питању места у управним и надзорним одборима, јавних предузећа и установа на територији општине Власотинце на укупно 56 места распоређено је 22 жена или 39%. Од укупно 9 одбора на месту председница се налазе 2 жене или 22%.

У општини Власотинце као Скупштинска тела постоје 8 Савета, жене су председнице у 4 Савета, а укупан број чланова је Савета је 55, од тога су 33 мушкарца или 60 % и 22 жена или 40%.

У 5 општинских комисија од укупног броја чланова 35 чланова/ца, жена је 16 или 46 %. На месту председница општинских комисија се налазе 2 жене или 40%.

У 11 школских одбора, локална самоуправа је именovala 33 представника/ца (22 мушкараца и 11 жена, што значи да жене чине 33 %). У предшколском одбору, локална самоуправа је именovala 3 представника/ца и све три су жене.

Месне заједнице, а нарочите сеоске значајне су јер су најближе свакодневном животу, уочавају конкретних проблема са којима се становништво суочава, као и са аспекта информисања грађана/ки. Од 50 Председника Месних заједница 3 жене су председнице.

Разлози за недовољно присуство жена у политици су разни, а део препрека лежи у устаљеним традицијама, где недовољан утицај, породичне обавезе и брига о деци обесхрабрују жене да траже политичку функцију. Посебан проблем је могућност учешћа у јавном и политичком животу за вишеструко дискриминисане жене.

Равноправно и равномерно учествовање у одлучивању јесте један од темеља

демократије и спада у гарантована људска права. Остваривање права жена и њихово подстицање да учествују у одлучивању шири демократске процесе, води до мирнијег и стабилнијег друштва у које су укључени различити аспекти људских потреба, те поспешује транспарентност у доношењу одлука и праведнију расподелу утицаја у друштву.

Општина Власотинце има усвојен Акциони план за родну равноправност за период 2016. - 2020.године. Изради ЈАП РР 2023-2025, треба да претходи и Анализа остварености претходног плана.

Рад Комисије за родну равноправност

Комисија за родну равноправност формирана је новембра 2021. године у следећем саставу:

1. Ивана Китановић из Власотинце, ул. Д. Максимовића 7, за председницу
2. Александра Јовић из Гложана, за заменика
3. Мирослав Стојиљковић из Стајковца, за члана
4. Јовица Јовановић из Власотинца, ул. Радничка бр. 3, за члана
5. Драган Спасић из Власотинца, ул. С. Јаковљевића, за члана
6. Сања Костадиновић из Власотинца, ул. С. Јаковљевића, за члана
7. Ивана Петровић из Власотинца, ул. Омладинска, за члана

Чланом 4. Решења о образовању, Комисија за родну равноправност разматра предлоге одлука и других општих аката које доноси Скупштина општине, прати остваривање равноправности полова, предлаже активности и преузимање мера, посебно оних којима се остварује политика једнаких могућности на нивоу Општине.

Учешће Комисије за родну равноправност у буџету општине за 2020. и 2021. године за активности Комисије за родну равноправност износила је **0 динара**.

Правни оквир и плански документи

Законски оквир Републике Србије

1. **Устав Републике Србије** (усвојен 2006. године) даје законски основ за увођење и уређивање родне равноправности у Србији и установљује равноправност полова као основно уставно право. Уставом је утврђена обавеза државе да јемчи равноправност жена и мушкараца и развија политику једнаких могућности (члан 15), а уведено је и начело забране дискриминације, између осталог и дискриминације на основу пола. Прокламује начело једнакости пред Уставом и законом и забрањује непосредну и посредну дискриминацију на било којој основи, укључујући и дискриминацију на основу пола (члан 21. став 3). Гарантује право на једнаку законску (члан 21. став 2) и судску заштиту (члан 36), правну заштиту свих основних људских права свим грађанима и грађанкама без дискриминације, укључујући и обраћање међународним институцијама у циљу заштите зајемчених права (члан 22. став 2). Устав Републике Србије предвиђа да Република Србија може увести посебне мере „ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима” (члан 21. став 4). Ова уставна

одредба отвара простор за развијање политике родне равноправности и унапређење законодавства, као и за увођење и примену мера са циљем елиминације дискриминације жена.

2. **Закон о равноправности полова** („Службени гласник РС”, број 104/09). Уређује стварање једнаких могућности остваривања права и обавеза, предузимање посебних мера за спречавање и отклањање дискриминације засноване на полу и поступак правне заштите лица изложених дискриминацији. Под равноправношћу полова Закон подразумева „равноправно учешће жена и мушкараца у свим областима јавног и приватног сектора, у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима, Уставом Републике Србије и законима, и сви су дужни да је поштују” (члан 2. став 1). Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица која оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе дужни су да прате остваривање равноправности засноване на полу у свим областима друштвеног живота, примену међународних стандарда и Уставом зајемчених права у овој области (члан 2. став 4). Закон обавезује органе јавне власти да воде активну политику једнаких могућности у свим областима друштвеног живота (члан 3). Политика једнаких могућности подразумева постизање равноправности полова у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука које су од утицаја на положај жена и мушкараца. Закон прави разлику између појмова пол и род, наводећи да се пол односи на биолошке карактеристике лица (члан 10. став 1. тачка 1), док род означава „друштвено успостављене улоге, положаје и статусе жена и мушкараца у јавном и приватном животу, а из којих услед друштвених, културних и историјских разлика проистиче дискриминација заснована на биолошкој припадности одређеном полу” (члан 10. став 1. тачка 2). Дискриминација по основу пола се дефинише као „свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) које има за циљ или последицу да лицу или групи отежа, угрози, онемогући или негира признање, уживање или остваривање људских права и слобода у политичкој, економској, друштвеној, културној, грађанској, породичној и другој области” (члан 4. став 1). Дискриминацијом се сматра и ако се према лицу неоправдано поступа лошије него што се поступа према другоме, искључиво или углавном што је тражило или намерава да тражи правну заштиту од дискриминације или је понудило или намерава да понуди доказе о дискриминаторском поступању. Под неоправданим разликовањем, искључивањем, ограничавањем и поступањем или другим предузетим мерама, у смислу овог закона, нарочито се сматра ако: 1) предузета мера није оправдана законитим или легитимним циљем; 2) не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се предузетим мерама остварује. Као и Закон о забрани дискриминације, и Закон о равноправности полова предвиђа предузимање посебних мера ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности полова (члан 7).

3. **Закон о забрани дискриминације** („Службени гласник РС”, број 22/09). Уређује општу забрану дискриминације, облике и случајеве дискриминације и механизме заштите. Међу основама дискриминације наводи, између осталих, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, брачни и породични статус (члан 2, став 1). Закон дефинише дискриминацију на основу пола као поступање „противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота” (члан 20. став 1). Чланом 14. Закон предвиђа примену посебних мера уведених ради постизања пуне равноправности, зашт

4. **Закон о родној равноправности** („Службени гласник РС”, број 52/2021). Овим законом уређују се појам, значење и мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности, врсте планских аката у области родне равноправности и начин

извештавања о њиховој реализацији, институционални оквир за остваривање родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање родне равноправности.

5. Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/2009 и 52/2021)

У националном законодавству, антидискриминационе одредбе имају и:

- Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, број 33/06 и 13/16);
- Закон о заштити права и слобода националних мањина („Службени гласник СРЈ”, бр. 11/02 и „Службени гласник РС”, бр. 72/09 – др. закон и 97/13 – УС и 47/18);
- Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19);
- Породични закон („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 и 6/15);
- Закон о социјалној заштити („Службени гласник РС”, број 24/11);
- Закон о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17, одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење);
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др закон и 49/2021);
- Закон о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, бр. 84/14 и 58/15, 12/2016);
- Закон о избору народних посланика („Службени гласник РС”, бр. 14/2022)
- Закон о локалним изборима („Службени гласник РС”, бр. 14/2022)
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 25/2019);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 – др закон, 101/2016- др закон и 47/2018 др закон и 111/2021 - др закон);
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13 и 14/2022);
- Закон о младима („Службени гласник РС”, број 50/11 и 116/2022) и др.

Стратешки оквир

1. Nacionalna strategija za rodnu ravnopravnost za period 2021-2030. godine
2. Akcioni plan za period od 2022-2023. godine za sprovođenje Strategije za rodnu ravnopravnost 2021-2030
3. Nacionalna strategija prevencije i zaštite od diskriminacije za period 2022-2030. godine
4. Стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период 2021-2025. године

Ex-post анализа ефеката Локалног акционог плана за родну равноправност за период 2016.-2020

Анализа ефеката Локалног акционог плана за родну равноправност за период 2016.-2020 показала је да је веома мали број активности спроведен. Статистички подаци, као и стање које показује Анкета израђена за потребе израде ЛАП-а РР за 2023-25, показују да је напредак у области родне развојности веома мали. Ово стање је релативно и очекивано, јер се и на Националном нивоу највише учиљено на успостаљању стратешкох и законског оквира, али су инструменти за спровођење још увек необавезујући. Са друге стране, свака локална самоуправа може самостално да препозна важност родне равноправности за развој заједнице, што се у Власотинцу није догодило у довољној мери. Анализа је узела у обзир податке и информације свих актера који су дефинисани као одговорни за спровођење мера односно активности, као и податке и информације који су прибављени из других извора. Анализа постигнутих учинака базирана је на вредностима дефинисаних показатеља као и корелације између остварених вредности показатеља и утрошених финансијских средстава.

Према исказима одговорних институција, до 2021. године спроведени су следећи пројекти и активности на тему родне равноправности:

1. „Будућност са једнаким шансама за све“, у партнерству са општином Бојник, финансира УНОПС преко програма Swiss Pro.

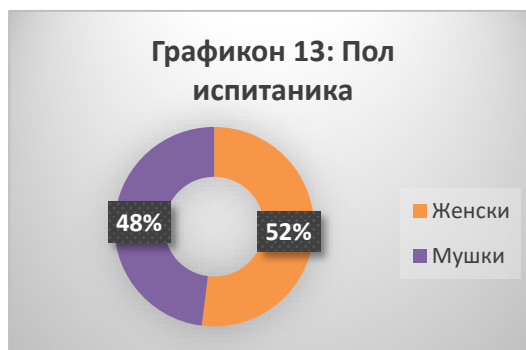
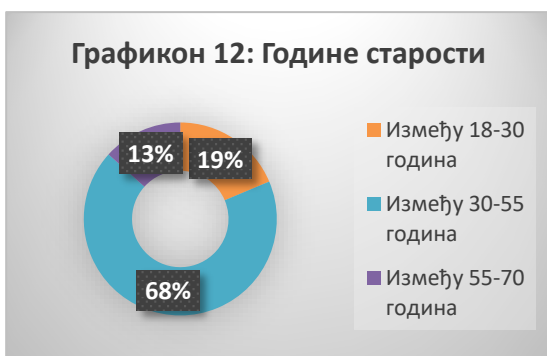
2. „Побољшање примарне здравствене заштите за вишеструко дискриминисане групе“, финансира HELVETAS преко програма пореза на имовину.

За даљи успешан рад неопходна је подршка од стране руководства, проактивност Комисије и сарадња са државним органима и донаторским програмима. Важно је препознати да укључивање жена на свим нивоима доприноси развоју заједнице, што је кључ опстанка мањих и неразвијених средина.

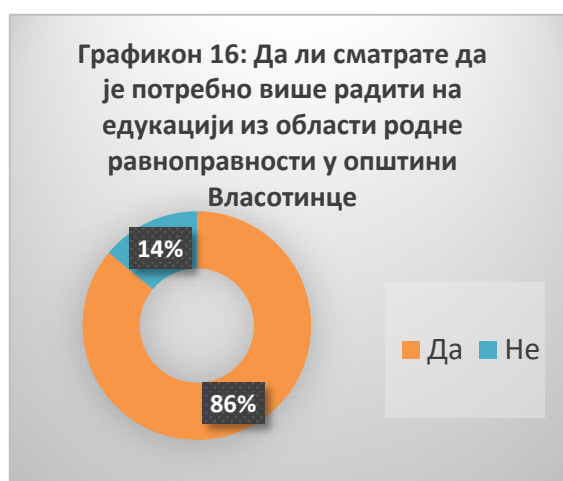
Анализа анкете у циљу израде Локалног акционог плана за родну равноправност

Анкета за потребе израде ЛАП РР спроведена је у октобру 2022. године. Укупно је анкетирано 150 испитаника. Анализа је обухватила родитеље деце предшколске установе, запослене у предшколској установи, запослене у школама, јавним институцијама, незапослене, као и припаднике ромске националне мањине.

На основи потребе и циљева анкете, утврђен је анкетни лист. Анкетни лист садржи питања о испитанику, на основу којих можемо да добијемо резултате разврстане по полу, школској спреми или годинама старости. Након тога, испитаници су одговарали на сет питања која упућују на проблематику којом се бавимо и припремају испитаника за размишљање у правцу равноправности. Последњи сет питања захтева јасније дефинисање одговора који су значајни за израду ЛАП-а РР.

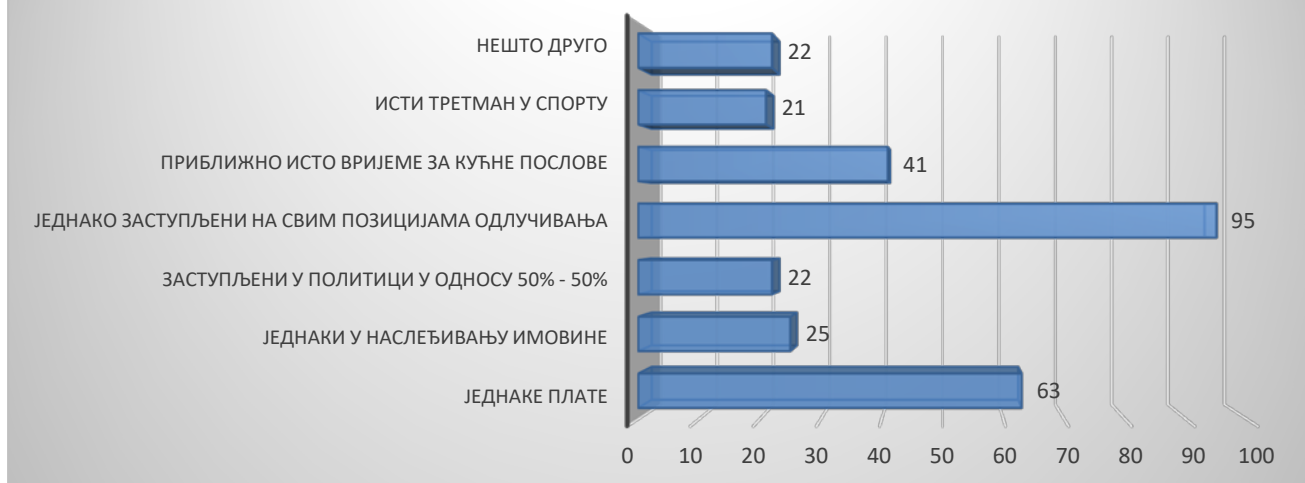

Највећи старосни контингент испитаника/ца је између 30 и 55 година (Графикон 12) и анкета обухвата само пунолетна лица. Пол испитаника је уједначен, са нешто више испитаница које су учествовале у анкети (Графикон 13). Највећи број испитаника/ца је са високом стручном спремом, 54%, затим са средњом стручном спремом, 27% испитаника/ца (Графикон 14).

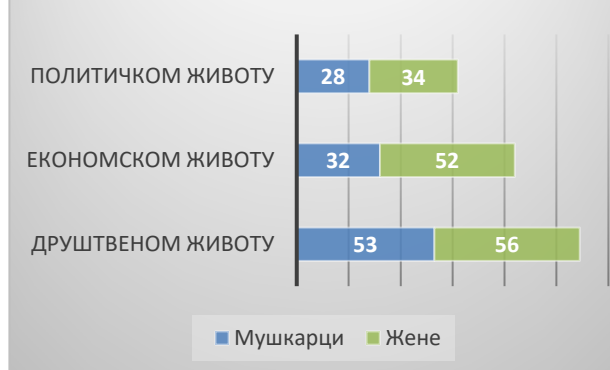
Већина испитаника/ца упознато је са термином родне равноправности, чак 95% према исказу који су дали (Графикон 15), док 14% испитаника/ца од којих је већина мушког пола, сматра да није потребно радити на едукацији из ове области (Графикон 16).

Графикон 17: Како Ви замишљате потпуну родну равноправност

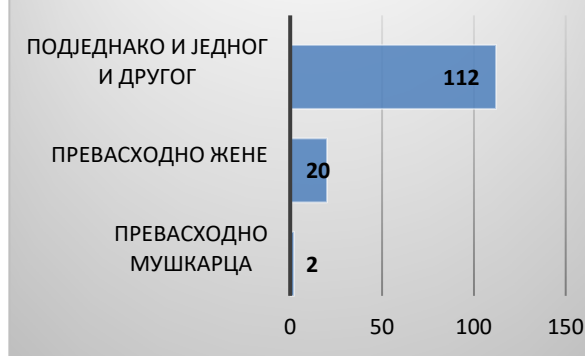

На питање како замишљају потпуну родну равноправност (Графикон 17), испитаници су могли да заокруже више одговора. Веома занимљива расподела одговора је да већина сматра да је пресудна једнака заступљеност на свим позицијама одлучивања (више од 2/3 испитаника/ца), а затим једнакост у платама (нешто мање од половине испитаника). Препознавање приближно истог времена потрошеног на кућне послове је недовољно (нешто више од четвртине испитаника/ца), иако је расподела времена кључ за могућност рада на свом развоју, напредовању у послу или усавршавању.

Графикон 18: У којој области жене могу да допринесу у истој мери као и мушкарци

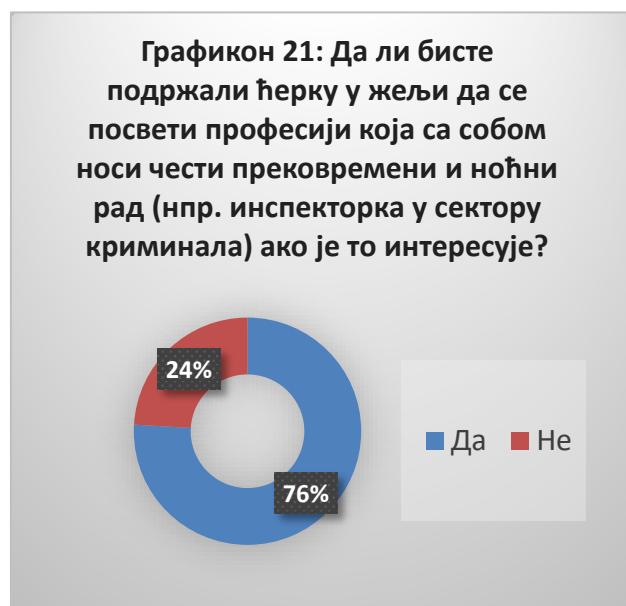
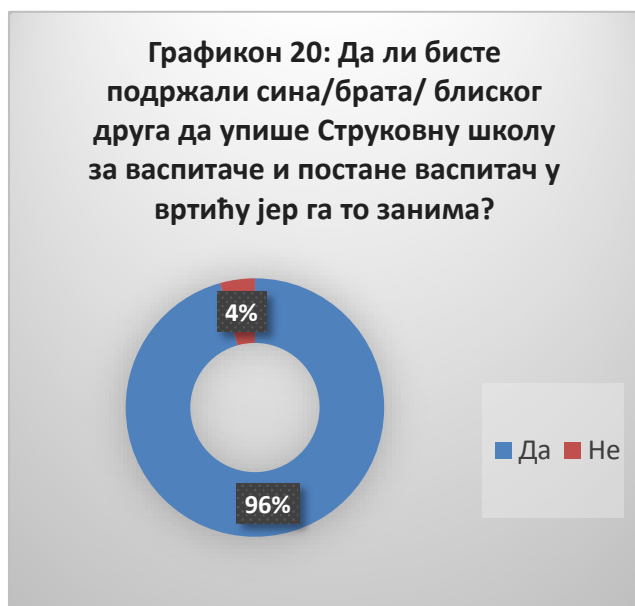

Графикон 19: Чија обавеза је брига о кућним пословима, деци и старијим члановима/цама домаћинства?

На питање: „У којој области жене могу да допринесу у истој мери као и мушкарци“, издваја се друштвени живот као одговор оба пола (Графикон 18). Испитанице су имале ураванотеженије одговоре, по чему можемо да закључимо да равноправност доживљавају шире од мушкараца. Мали број иситаника се одлучио за допринос жена политичком животу. Ово је занимљиво, с обзиром да је одговарањем на претходно питање већина условила родну равноправност „једнаком заступљеношћу на свим нивоима одлучивања“. Такође, нижи ниво оцене доприноса жена у економском животу од стране мушкараца је значајан за усмеравање даљег рада на овој области.

Бригу о кућним пословима већина испитаника види као заједничку, с тим да је ипак 18% одговора било да је то ипак обавеза жена. (Графикон 18)

На питање: „Да ли бисте подржали сина/брата/ блиског друга да упише Струковну школу за васпитаче и постане васпитач у вртићу јер га то занима?“, 96% испитаника је одговорило потврдно и видело одабир занимања као личну ствар (Графикон 20). Међутим, 4% испитанике је дали одговоре да то јесте његов избор и може да буде шта жели али не би добио подршку, што указују на то да осећај за равноправност и слободу избора постоји, али да је патријархалн васпитање доминантно и ипак представља стегу слободног друштва (Графикон 21).

Следеће питање је било слично, само се односило на посао жена: Да ли бисте подржали ћерку у жељи да се посвети професији која са собом носи чести прековремени и ноћни рад (нпр. инспекторка у сектору криминала) ако је то интересује? (Графикон 22)

24% негативних одговора дали су испитаници мушког пола. Неки од њих су свој одговор образложили са: „То није посао за жене“ и „Женама тамо није место“. Иза овог питања и одговора препознајемо патријархалан образац понашања и расуђивања, првенствено због тога што је само питање било дефинисано тако да особа већ има жељу да се тиме бави.

Следеће питање односило се на учешће у друштвеном животу у општини Власотинце (Графикон 22). Половина испитаника сматра да могућности за друштвени живот нису условљене полом. Ипак 36% испитаника (све женског пола), сматрају да то ипак јесте случај и да је женама теже да остваре своје потребе за друштвеним животом.

Ово је још један одговор који треба узети у обзир при формирању ЈАП-а РР и размотрити да ли је мало понуда или жене због количине посла, на свом радном месту а затим и у кући не успевају да пронађу времена за свој друштвени живот.

Када говоримо о могућностима за остваривање пословних амбиција, слика је мало другачија (Графикон 23). Само 9% сматра да је могућност неусловљена полом, док 53% сматра да је женама теже да остваре своје пословне амбиције. Ово је још један одговор анкете који захтева пажњу. Првенстено размотрити да ли су послови који се нуде условљени полом заинтересованих или се на конкурсима и јавља мањи број жена.

Веома важно питање на које смо тражили одговор је и „Која је група жена које су најнеравноправнијем положају?“ (Графикон 24). Веома јасна расподела одговора указује да наш фокус у раду на родној равноправности треба да буде на жене са инвалидитетом, сиромашне жене и жене које жива на селу. Ове категорије су свакако сачињене већински од незапослених жена, које су на четвртном месту приоритизације испитаника.

Питање равноправности изискује укључивање јавности, стручњака у овој област. Дискриминација појединаца и група може дугорочније да наруши односе у друштву и свакако представља питање коме треба посветити пажњу. Не треба заборавити да једна особа може бити дискриминисана по више основа, када говоримо о „вишеструкој дискриминацији“.

Испитанице су имале простора да идентификују до 5 проблема који највише оптерећују мушкарце (одговарале су само жене). Група одговора које смо најчешће добијали указује на проблеме везане за финансије, посао и стамбено питање, затим долази група одговора која указује да мушкарци имају проблем са традиционалним оквиром у којем живе, и који им не дозвољава економску независност, да се у суживоту више генерација увек пита најстарији мушки члан породице, тако да економска и социјална независност није могућа. Затим следе одговори да их оптерећују обавезе око куће и деце и да не воле ову врсту обавеза.

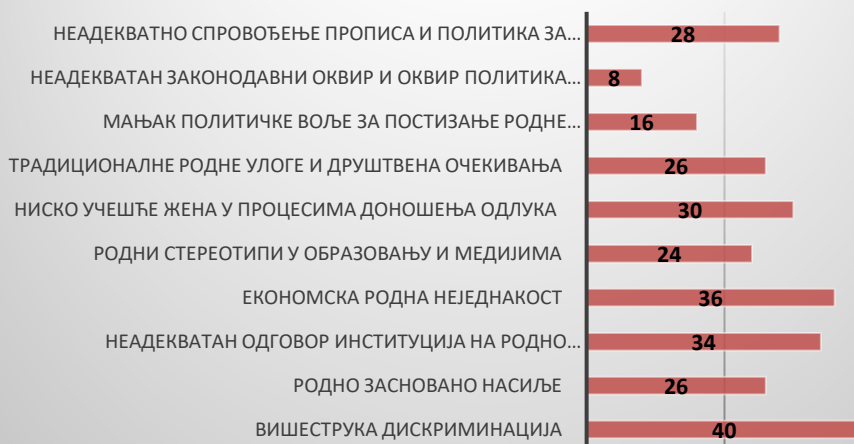
Испитаници су идентификовали до 5 проблема који највише оптерећују жене (одговарали су само мушкарци). Група одговора које смо најчешће добијали указује на проблеме везане за посао, у смислу независности, економске једнакости, немогућност усавршавања и рада на каријери условљена мањком времена због већих обавеза око куће, бриге о породици. Неколико одговора указује и на проблем тешких физичких послова, од рада на имању, око огрева или домаћинства. Све ово везује се за традиционално конзервативно окружење.

Од испитаника смо затражили и да одреде подручја која треба да буду приоритет са становишта родне равноправности. Према сировим одговорима, највише треба обратити пању на економско оснаживање и запошљавање, општу сигурност, учешће у јавном и политичком животу и квалитетно и инклузивно образовање. (Графикон 25).

Са друге стране, разматрањем изаова и препрека за постизање родне равноправности одговори су уједначенији, али можемо издвојити следеће: вишеструку дискриминацију, коју смо већ у ранијим одговорима препознали, затим економску неравноправност, као и неадекватан одговор институција на родно засновано насиље и дискриминацију, као и низак ниво учешћа жена у процесима одлучивања (Графикон 26).

Графикон 26: Три главна изазова/препреке за постизање родне равноправности на којима би требало да радимо

Циљеви и мере предвиђени Акционим планом за 2022. и 2023. годину за спровођење Националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године

Општи стратешки циљ:

Превазилажење родног јаза и остваривање родне равноправности као предуслов за развој друштва и побољшање свакодневног живота жена и мушкараца, девојчица и дечака.

Посебан циљ 1: Смањен родни јаз у економији, науци и образовању као предуслов и подстицај социо–економског развоја друштва;

Посебан циљ 2: Обезбеђене једнаке могућности за остваривање и заштиту људских права као претпоставка развоја и безбедног друштва;

Посебан циљ 3: Успостављена приступачна и свеобухватна здравствена заштита и обезбеђена социјална сигурност; обавезе код којих се наводи Министарство за људска и мањинска права преузело министарство у чијој надлежности буде област родне равноправности.

Посебан циљ 4: Успостављен целовит и функционалан систем за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета. Мере за остваривање посебних циљева:

Посебан циљ 1:

Мера 1.1: Подршка иновативним програмима и услугама за активацију жена на тржишту рада, и њихову повећану запошљивост и samozapoшљавање, те креирање радних места за жене са додатно отежаним приступом одрживом запошљавању и samozapoшљавању;

Мера 1.2: Препознавање, вредновање и редистрибуција неплаћеног кућног рада и повећање расположивог времена за плаћени рад, лични развој и слободно време; Мера 1.3: Смањење платног јаза између жена и мушкараца на тржишту рада у свим секторима и повећање учешћа жена у високо плаћеним пословима;

Мера 1.4: Успостављање системске подршке за започињање, развој и раст бизниса у већинском власништву жена и повећање профитабилности њихових предузетничких активности;

Мера 1.5. Успостављање системске подршке за подстицање учешћа жена у друштвеним и технолошким иновацијама и повећању користи од иновационе делатности;

Мера 1.6: Уродњавање јавних политика и законодавства у области предшколског и основношколског васпитања и образовања, јачање капацитета свих релевантних актера и институција и подизања нивоа свести о значају остваривања родне равноправности;

Мера 1.7. Уродњавање јавних политика и законодавства у области средњег образовања и васпитања, јачање капацитета свих релевантних актера и институција, подизање нивоа свести о значају остваривања родне равноправности и промоција инклузивног родно сензитивног доживотног учења;

Мера 1.8. Уродњавање јавних политика и законодавства у области образовања и науке, јачање капацитета свих релевантних актера и институција, подизања нивоа свести о значају остваривања родне равноправности и успостављање једнаких могућности за каријерно напредовање запослених жена и мушкараца.

Посебан циљ 2:

Мера 2.1: Успостављање институционалних претпоставки и нормативних гаранција за владавину права, једнаке могућности приступа правди и обезбеђивање ефикасне и делотворне заштите људских права и родне равноправности;

Мера 2.2. Унапређена безбедност жена у миру, конфликту и постконфликтном опоравку друштва, кризним и ванредним ситуацијама, кроз интегралну примену Резолуције 1325 СБ УН–Жене, мир и безбедност у Републици Србији;

Мера 2.3. Унапређена безбедност жена и девојчица у јавној и приватној сфери кроз елиминацију свих облика насиља, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације, посебно у време криза и ванредних ситуација;

Мера 2.4. Јачање капацитета, унапређивање институционалног и нормативног оквира родне равноправности у политичком животу и обезбеђивање равноправног учешћа жена и мушкараца, посебно рањивих група у одлучивању о јавним пословима.

Посебан циљ 3:

Мера 3.1: Унапређење доступности и квалитета здравствене заштите без дискриминације, укључујући програме ране превенције сексуалног и репродуктивног здравља, рака дојке и рака грлића материце, као и подизање свести о савременим облицима контрацепције и побољшање приступа услугама за планирање породице;

Мера 3.2. Обезбеђење социјалне сигурности, смањење сиромаштва, социјалне искључености и унапређење доступности услуга социјалне заштите ради очувања и повећања квалитета живота, благостања жена и мушкараца из рањивих група, као и подршке породицама у задовољењу животних потреба.

Посебан циљ 4:

Мера 4.1. Унапређени капацитети, институционални и нормативни оквир који обликују амбијент у коме се унапређује родна равноправност са акцентом на институционалне механизме родне равноправности као део целовитог и функционалног система и механизма за креирање родно одговорних јавних политика;

Мера 4.2. Развој и унапређење родне статистике, повећање доступности података и информација као и коришћење података који одражавају стварност живота жена и мушкараца, девојчица и дечака за креирање политика;

Мера 4.3. Континуирана и појачана примена родно одговорног буџетирања на националном, покрајинском и локалном нивоу у поступку планирања и извршења буџета, институционализација РОБ-а у буџетском систему РС, и повећање улагања у родну равноправност;

Мера 4.4. Унапређени капацитети за креирање родно одговорних ресорних јавних политика, анализу и праћење ефеката јавних политика на остваривање родне равноправности.

Циљеви и приоритети ЛАП-а за родну равноправност општине Власотинце за период 2023-2025.године

Анализом тренутног стања приказаних статистичких показатеља у општини Власотинце, анализом израђене анкете, сагледавањем Стратешких докумената вишег ранга, као и претходног ЛАП-а, Екс анте анализом предлажемо следеће циљеве и мере ЛАП-а РР:

Општи стратешки циљ:

Побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности на територији општине Власотинце, у циљу побољшања услова за развој друштва пожељног за живот и рад свих жена и мушкараца, девојчица и дечака.

Посебан циљ 1: Смањење родног јаза у економији, науци и образовању и стварање окружења пожељног за живот и рад

Мера 1.1: Спровођење иновативних програма за повећање запошљавања и самозапошљавања, развој предузетничког бизниса и видљивост кућног рада

Показатељ 1: Процент предузетничких радњи основаних од стране жена

Показатељ 2: Процент газдинстава у којима су жене носиоци

Показатељ 3: Број спроведених подстицајних програма у којима је позитиван услов био да је апликант жена

Мера 1.2: Спровођење програма за повећање учешћа жена у високо плаћеним пословима, смањење платног јаза, подршка у савршавању

Показатељ 1: Број спроведених програма или пројеката подршке женама у стицању нових знања и усвршавању

Мера 1.3: Осмишљавање програма у предшколским установама, основним и средњим школама за смањење родних разлика и подршку дечацима и девојчицама за слободу избора

Показатељ 1: Број спроведених програма или пројеката у систему образовања на тему родне равноправности

Показатељ 2: Број девојчица који се бави техничким наукама

Посебан циљ 2: Обезбеђене једнаке могућности за остваривање и заштиту људских права, здравствене и социјане заштите као неопходан услов развоја безбедног друштва

Мера 2.1: Обезбеђивање ефикасне и делотворне заштите људских права и родне равноправности, унапређења безбедност жена и девојчица кроз елиминацију свих облика насиља

Показатељ 1: Број случајева пријаве насиља над женама

Показатељ 2: Број кришења људских права

Показатељ 3: Број активности на превенцији ширења насиља од стране локалних или националних служби, невладиних организација

Мера 2.2. Јачање капацитета општинских институција и удружења грађана у циљу обезбеђивања равноправног учешћа жена и мушкараца у формирању и спровођењу локалних политика

Показатељ 1: Број одржаних састанака које је организовала Комисија за родну равноправност

Показатељ 2: Формиран Савез за родну равноправност

Показатељ 3: Број спроведених пројеката у свим секторима

Мера 2.3: Унапређење доступности и квалитета здравствене заштите без дискриминације, укључујући програме ране превенције сексуалног и репродуктивног здравља, рака дојке и рака грлића материце, као и подизање свести о савременим облицима контрацепције и побољшање приступа услугама за планирање породице;

Показатељ 1: Број прегледа

Показатељ 2: Број спроведених програма подстицања ране дијагностике

Мера 2.4. Подршка програмима за смањење сиромаштва, социјалне искључености и унапређење доступности услуга социјалне заштите женама из рањивих категорија и препознавање вишеструке дискриминације

Показатељ 1: Број спроведених програма од стране свих институција, локалних, државних или невладиних институција

Посебан циљ 3: Успостављање целовитог и функционалног система за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета.

Мера 3.1. Успостављање система за креирање родно одговорних локалних јавних политика, изградња културе родне равноправности и превазилажење родних стереотипа

Показатељ 1: Број активности у било којој институцији на тему родне равноправности

Мера 3.2. Развој и унапређење родне статистике, повећање доступности података и информација о родној статистици на свим пољима

Показатељ 1: Број докумената статистике који имају мушко женске статистичке показатеље

Мера 3.3. Спровођење родно одговорног буџетирања у поступку планирања и извршења буџета

Показатељ 1: Општински буџет је родно одговоран

Праћење спровођења и вредновање учинака јавних политика

Спровођење мера и активности прати се на годишњем нивоу. Извештавање о спровођењу Локалног акционог плана за родну равноправност врши се за претходну фискалну годину до 15. марта текуће године.

Акционим планом предвиђа се институционални оквир за спровођење сваког пројекта појединачно, док се показатељи напретка утврђују на нивоу мера. Праћење спровођења мера и активности врши се преко квантитативних и квалитативних показатеља за мерење учинака. На нивоу мера дефинисани су показатељи учинка, тако да свака мера може бити образложена и квантитавино утврђена.

Праћење спровођења и вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Годишњи извештај садржи информације и податке о резултатима спровођења активности и мера из ЛАП-а РР. Орган који је задужен за спровођење активности дужан је да на захтев органа одређеног од стране Скупштине општине, Председника општине или Начелника општинске управе, извести тај орган о резултатима спровођења конкретних мера или активности.

На истеку рока важења документа, надлежни предлагач спроводи ех-пост анализу ефеката јавне политике. На основу налаза добијених ех-пост анализом, вреднују се учинци мера јавних политика, односно оцењује релевантност, ефикасност, ефективност и одрживост јавне политике, у циљу њеног преиспитивања и унапређења, односно ревизије и даљег планирања.

Акциони план за родну равноправност општине Власотинце 2023-2025

Побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности на територији општине Власотинце, у циљу побољшања услова за развој друштва пожељног за живот и рад свих жена и мушкараца, девојчица и дечака.

Р. бр.	Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери успровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у динарима		
							2023	2024	2025
Посебан циљ 1: Смањење родног јаза у економији, науци и образовању и стварање окружења пожељног за живот и рад									
Мера 1.1: Спровођење иновативних програма за повећање запошљавања и samozapoшљавања, развој предузетничког бизниса и видљивост кућног рада									
1	Организовање обуке за описмењавање посебно за жене са сеоског подручја и ромске жене, као и стицање одговарајућег образовања	Механизми за родну равноправност ОУ	НВО, Школе на територији Власотинца	2025	Донаторска средства, буџет општине	481000 Дотације невладиним организацијама	100,000.00	250,000.00	250,000.00
2	Оспособљавање за коришћење ИКТ, за жене и децу, а посебно за жене на селу, ромску децу и особе са инвалидитетом.	Механизми за родну равноправност ОУ	НВО, Школе на територији Власотинца	2025	Донаторска средства, министарства, буџет општине	481000 Дотације невладиним организацијама		800,000.00	400,000.00
3	Отварање заједничког простора за младе почетнице у бизнису	КЗМ	Механизми за родну равноправност ОУт, НСЗ, НВО	2025	Донаторска средства, министарства, буџет општине	480000 Остали расходи			3,000,000.00
4	Укључивање младих жена са села у пословање, отварање пољопривредног газдинства и повећање видљивости и бољег пласмана производа	Општинска управа, ЛЕР канцеларија	Механизми за родну равноправност ОУ, НСЗ, НВО	2024	Донаторска средства, министарства, буџет општине	460000 Донације, дотације и трансфери		2,500,000.00	

<i>Мера 1.2: Спровођење програма за повећање учешћа жена у високо плаћеним пословима, смањење платног јаза, подршка усавршавању</i>									
1	Спровођење конкурса за подршку научно истраживачком раду жена	Комисија за родну равноправност	Градска управа, НВО	2024	Донаторска средства, Програми Министарства	460000 Донације, дотације и трансфери		1,800,000.00	
2	Спровођење конкурса за подршку иновативним пословним идејама	Комисија за родну равноправност	Градска управа, НВО	2025	Донаторска средства, Програми Министарства	460000 Донације, дотације и трансфери			3,600,000.00
<i>Мера 1.3: Осмишљавање програма у предшколским установама, основним и средњим школама за смањење родних разлика и подршку децама и девојчицама за слободу избора</i>									
1	Едукација препознавања родних стереотипа и родних улога - родно освешћивање	Комисија за родну равноправност	Школе на територији Власотинца, предшколска установа	2025	Донаторска средства, Програми Министарства, буџет општине	481000 Дотације невладиним организацијама	120,000.00	240,000.00	240,000.00
2	Едукације родитеља ромске деце о значају образовања у марту месецу, пре уписа деце у школу (април)	Комисија за родну равноправност	Школе на територији Власотинца, предшколска установа	2024	Донаторска средства, Програми Министарства, буџет општине	480000 Остали расходи		120,000.00	120,000.00
3	Каријерно вођење младих, као припрема за слободан одабир занимања без родних предрасуда	КЗМ	Комисија за родну равноправност, НСЗ, НВО	2024	Донаторска средства, Програми Министарства, буџет општине	481000 Дотације невладиним организацијама		360,000.00	360,000.00

Посебан циљ 2: Обезбеђене једнаке могућности за остваривање и заштиту људских права, здравствене и социјане заштите као неопходан услов развоја безбедног друштва

Мера 2.1: Обезбеђивање ефикасне и делотворне заштите људских права и родне равноправности, унапређења безбедност жена и девојчица кроз елиминацију свих облика насиља

1	Обележавање Кампање против насиља над женама - едукације у школама, институцијама, организовање округлих столова, саветовања	Механизми за родну равноправност ОУ	Општинска управа, Дом здравља Власотинце	2023	Буџет општине, Дома здравља	480000 Остали расходи	180,000.00	250,000.00	250,000.00
2	Едукација о препознавању насиља и реаговању на насиље	Механизми за родну равноправност ОУ	Општинска управа, Дом здравља Власотинце, Форуми жена свих политичких странака	2023	Буџет општине, Дома здравља	481000 Дотације невладиним организацијама	100,000.00	100,000.00	100,000.00
3	СОС линија за жене и децу жртве насиља и прихватишта за жртве породичног насиља.	Центар за социјални рад	Општинска управа, Дом здравља Власотинце	2024	Буџет општине, Дома здравља	460000 Донације, дотације и трансфери		600,000.00	100,000.00
4	Предавање о ненасилној комуникацији	КЗМ	Општинска управа, Савет за РР, Школе на територији Власотинца, Центар за социјални рад, НВО, Дом здравља Власотинце, НВО	2023	Донаторска средства, Програми Министарства, буџет општине	460000 Донације, дотације и трансфери		150,000.00	150,000.00

5	Истраживање о узнемиравању и сексуалном узнемиравању у школама, вршњачком насиљу, насиљу над децом у породици и других облика насиља и едукација о превенцији	Савет за РР	Општинска управа, Школе на територији Власотинца, Центар за социјални рад, НВО	2023	Донаторска средства, Програми Министарства, буџет општине	480000 Остали расходи		300,000.00	
<i>Мера 2.2. Јачање капацитета општинских институција и удружења грађана у циљу обезбеђивања равноправног учешћа жена и мушкараца у формирању и спровођењу локалних политика</i>									
1	Обезбеђивање равноправне заступљености жена на свим позицијама одлучивања - Установити годишња признања за жене	Механизми за родну равноправност ОУ	Савет за развој општине	2024	Буџет општине, Програми Министарства	480000 Остали расходи	50,000.00	50,000.00	50,000.00
2	Формирање базе успешних жена које желе да волонтерски помогну младим женама по питањем родне равноправности и у разичитим областима личног разова и пословања	Општинска управа, ЛЕР канцеларија	Механизми за родну равноправност ОУ, НСЗ, НВО	2023	Буџет општине, Програми Министарства	480000 Остали расходи		100,000.00	
<i>Мера 2.3: Унапређење доступности и квалитета здравствене заштите без дискриминације, укључујући програме ране превенције сексуалног и репродуктивног здравља, рака дојке и рака грлића материце, као и подизање свести о савременим облицима контрацепције и побољшање приступа услугама за планирање породице;</i>									
1	Организовати кампање (штампање лифлета, плаката, медији и трибине) једном годишње за превенцију рака дојке, грлића материце, дијабетеса и других болести.	Дом здравља Власотинце	Општинска управа	2024	Буџет општине, Дома здравља	481000 Дотације невладиним организацијама		350,000.00	

2	Годишњи организовани мамографски и гинеколошки прегледи за жене "метаболички скрининг" (посебно за ризичне групе) са посебним освртом на жене Ромкиње и жене из сеоских средина.	Дом здравља Власотинце	Општинска управа, Механизми за родну равноправност ОУ, Савет рома	2024	Буџет општине, Дома здравља	460000 Донације, дотације и трансфери		300,000.00	300,000.00
3	Едукација учесника/ца на тему превенција ризичног сексуалног понашања и смањивање учесталости сексуално преносивих инфекција; оснаживање младих за одговоран однос према сексуалности репродуктивном здрављу.	Дом здравља Власотинце	Општинска управа, Механизми за родну равноправност ОУ, образовне институције, НВО сектор	2024	Буџет општине, Дома здравља	460000 Донације, дотације и трансфери	100,000.00	100,000.00	100,000.00
<i>Мера 2.4. Поддршка програмима за смањење сиромаштва, социјалне искључености и унапређење доступности услуга социјалне заштите женама из рањивих категорија и препознавање вишеструке дискриминације</i>									
1	Едукација младих жена ромске националности о стереотипима заступљеним у ромској популацији Ангажовање едукатора модератора	Центар за социјални рад	Локална самоуправа, НВО сектор, Механизми за родну равноправност ОУ	2023	Програми Министарства, остали донатори	460000 Донације, дотације и трансфери		300,000.00	
2	Организовање женски вечери у селима (вечери ручног рада уз тему дискриминације, препознавање и деловање)	Механизми за родну равноправност ОУ	Локална самоуправа, НВО сектор, Центар за социјални рад,	2024	Програми Министарства, остали донатори	480000 Остали расходи			2,000,000.00

3	Побољшати рад СОС линије за жене и децу жртве насиља и прихватилишта за жртве породичног насиља.	Центар за социјални рад, СОС	Механизми за родну равноправност ОУ, Локална самоуправа, НВО сектор	2023	Буджет општине, Програми Министарства, остали донатори	480000 Остали расходи		1,000,000.00	
<i>Посебан циљ 3: Успостављање целовитог и функционалног система за креирање и спровођење родно одговорних јавних политика и буџета.</i>									
<i>Мера 3.1. Успостављање система за креирање родно одговорних локалних јавних политика, изградња културе родне равноправности и превазилажење родних стереотипа</i>									
1	Едукација жена за политички ангажман (трибина, семинари, предавања најмање једном у години)	Механизми за родну равноправност ОУ	Невладине организације, Форуми жена политичких странака	2024	Буџет општине	480000 Остали расходи		200,000.00	
2	Формирање женског волонтерског центра родне равноправности	Механизми за родну равноправност ОУ	Невладине организације, ЦСР, Општинска управа	2025	Локална самоуправа, Донатори	481000 Дотације невладиним организацијама			1,500,000.00
3	Едукација новинара и новинарки за питање родне равноправности и родно - сензитивног језика	НВО	Механизми за родну равноправност ОУ	2023	Локална самоуправа, Донатори	481000 Дотације невладиним организацијама	200,000.00		
4	Изградња институционалних капацитета унутар општинске управе за надзор, праћење и спровођења ЛАП за родну равноправност на територији општине Власотинце	Механизми за родну равноправност ОУ	Скупштина Општине, Невладине организације, Национална академија за јавну управу	2024	Буџет општине	480000 Остали расходи	150,000.00	150,000.00	

Мера 3.2. Развој и унапређење родне статистике, повећање доступности података и информација о родној статистици на свим пољима

1	Израдити базу података по полу за: заступљеност у општинским органима управе, у јавним службама, на руководећим местима, у управљачким структурама свих органа, теле и институција чији је оснивач Општина	Механизми за родну равноправност ОУ	Општинска управа	2023	Буџет општине	480000 Остали расходи	500,000.00		
---	--	-------------------------------------	------------------	------	---------------	-----------------------	------------	--	--

Мера 3.3. Спровођење родно одговорног буџетирања у поступку планирања и извршења буџета

1	Едукација на тему родног буџетирања за доносиоце одлука у локалној самоуправи	Механизми за родну равноправност у ЈЛС	Општинска управа, Национална академија за јавну управу, НВО сектор	2023	Министарства, Донаторски програми	460000 Донације, дотације и трансфери	150,000.00		
2	Увођење родног буџетирања на локалном нивоу	Општинска управа	Механизми за родну равноправност у ЈЛС, НВО сектор	2024	Буџет општине	480000 Остали расходи		200,000.00	